

17. 05. 2024

N 0539

Numer ..... Załącznik nr 1
Ilość ..... do Regulaminu budżetu obywatelskiego
Podpis ..... w Toruniu, przyjętego uchwałą nr 52/19
Rady Miasta Torunia z dnia 7.02.2019 r.
z późn. zm

P. N. K...
M. J. ...
17.05.2024

**FORMULARZ ZGŁASZANIA PROJEKTÓW
DO BUDŻETU OBYWATELSKIEGO W TORUNIU NA 2025 R.**

UWAGA!!!

- Prosimy o czytelne wypełnienie formularza.
- Formularz można też wypełnić za pomocą Internetu, a następnie wydrukować i przynieść lub przysłać do Urzędu Miasta Torunia. Zajrzyj na www.budzet.torun.pl

A. WNIOSKODAWCA:

Imię i nazwisko:

Adres:
Ulica, nr domu, nr lokalu,
kod pocztowy, miejscowość

Telefon:

E-mail:

**REWALORYZACJA STRUKTUR POMNIKA
DZIECI POLSKIE MATCE POLSKI W TORUNIU**

B. NAZWA PROJEKTU (maksymalnie 10 słów):

C. TYP PROJEKTU (zaznacz jedną pozycję):

- projekt ogólnomiejski*
- projekt lokalny

W przypadku zaznaczenia opcji „projekt lokalny” wskaż okręg (pulę środków):

☐ Bydgoskie	☐ Rubinkowo
☐ Chełmińskie	☐ Rudak
☐ Czerniewice	☐ Skarpa
☐ Grębocin-Bielawy	☐ Staromiejskie
☐ Jakubskie-Mokre	☐ Stawki
☐ Kaszczorek	☒ <u>Wrzasy</u>
☐ Podgórz	

D. OPIS PROJEKTU

Proszę opisać, co dokładnie ma zostać wykonane, podać główne działania związane z realizacją zadania, podać uzasadnienie dla realizacji projektu:

Nazwa projektu „Rewaloryzacja struktur pomnika Dzieci Polskie Matce Polski”, czyli wykonanie robót konserwatorskich mających na celu przywrócenie wartości pomnika, jako obiektu historycznego. Pomnik znajduje się wśród lasów Barbarki, w okolicy ul. Pawiej, ok. 2 km od Szkoły Podstawowej nr 9 w Toruniu. Powstał z rąk toruńskiego artysty międzywojennego, Ignacego Zelka w roku 1933. Ufundowany ze składek dziatwy szkół toruńskich, w tym Wrzosów ku czci Matki Polki z okazji 700 rocznicy nadania Toruniowi praw miejskich. Pomnik „Dzieci Polskie Matce Polski” stoi w formie cokołu z płaskorzeźbą Matki Boskiej z Dzieciątkiem. Do 1939 roku corocznie przy tym pomniku obchodzono Święto Matki przy współudziale społeczności szkół toruńskich. Kres tych pięknych uroczystości położył najeźdźca hitlerowski. Po wojnie odbudowano pomnik, a szkoła z Wrzosów organizowała i nadal będzie organizowała Święto Matki przy tym pomniku jako wznowienie tradycji przedwojennych ku czci Matce Polce, Matkom Polkom, jako największego wyrazu szacunku, wdzięczności i miłości ze strony Dzieci Polskich. Dzieci i młodzież szkolna z Wrzosów brała na siebie miły obowiązek opieki nad tym pomnikiem, szczególnie Szkoła Podstawowa nr 9 im. Stanisławy Jaworskiej w Toruniu. W obliczu wypiętrzonych agresji na świecie, pragnę i pragniemy wzmocnienia w/w najważniejszych wartości ku czci Matki Polki, a ich walory są wpisane w charakter pomnika i emanują nie tylko na Wrzosach, ale również w Toruniu, mieście „Aniołów”, splatając społeczeństwo poprzez tworzenie wzajemnej dobroci, niesienia pomocy, dążenia do celu w milej i bezpiecznej atmosferze. **A hołd oddawany w imię wartości przy pomniku o tytule „Dzieci Polskie Matce Polski” w Dniu Święta Matki i nie tylko – niech stanie się najważniejszym przyczynkiem do głosowania całej społeczności toruńskiej na nazwę w/w projektu z puli lokalnej oraz propagowanie wartości i reklamowanie walorów historycznych pomnika poprzez władzę gminną, w tym oświatę - wśród mieszkańców i turystów przybywających do naszego miasta Torunia, co będzie miało niebagatelny wpływ na większy prestiż przyjaznego miasta!**

Zadania główne dla projektu:

- wykonanie robót konserwatorskich mających na celu przywrócenie dawnej wartości i dawnego wyglądu zaniedbanemu obiektowi historycznemu;
- oczyszczenie, odświeżenie fug, kamieni, zabezpieczenie cokołu i podłoża;
- odświeżenie i naprawa płaskorzeźby Matki z Dzieciątkiem;
- odświeżenie tytułu i roku powstania pomnika oraz przywrócenie w prawym górnym rogu imienia i nazwiska autora;
- umieszczenie w lewym rogu wazonu na kwiaty, a na podłożu obok pomnika zainstalowanie tablicy z jego historią;
- postawienie 2 ławek zabezpieczonych betonem;
- postawienie 1 dużej, betonowej donicy do kwiatów na podłożu obok pomnika;
- usunięcie suchego drzewa obok pomnika.

E. LOKALIZACJA, MIEJSCE REALIZACJI

Ulica, numer, rejon ulic, numer działki, inne istotne informacje na temat lokalizacji

Ok. 2 km od SP nr 9 w Toruniu, las w kierunku Barbarki, na skraju ulicy Pawiej; dz.ew. nr 04-63-011-0025-28/1 Nadleśnictwa Toruń, ul. Polna 34/38 w Toruniu.

"Pomnik Dzieci Polskie Matce Polski w Toruniu" to punkt zainteresowania, stanowiący hołd dla matczynej miłości i ofiarnej opieki, którą polskie matki przekazują swoim dzieciom, zlokalizowany w Toruniu, województwo kujawsko-pomorskie.

F. OPIS PROJEKTU NA STRONĘ INTERNETOWĄ

Proszę podać opis projektu, który zostanie opublikowany na stronie internetowej (maksymalnie 1 200 znaków ze spacjami):

Nazwa projektu „Rewaloryzacja struktur pomnika Dzieci Polskie Matce Polski”, czyli wykonanie robót konserwatorskich mających na celu przywrócenie wartości pomnika, jako obiektu historycznego. Pomnik znajduje się wśród lasów Barbarki, w okolicy ul. Pawiej, ok. 2 km od Szkoły Podstawowej nr 9 w Toruniu. Powstał z rąk toruńskiego artysty międzywojennego, Ignacego Zelka w roku 1933. Ufundowany ze składek dziatwy szkół toruńskich, w tym Wrzosów ku czci Matce Polski z okazji 700 rocznicy nadania Toruniowi praw miejskich. **Zadania główne dla projektu:** -wykonanie robót konserwatorskich mających na celu przywrócenie dawnej wartości i dawnego wyglądu zaniedbanemu obiektowi historycznemu; -oczyszczenie, odświeżenie fug, kamieni, zabezpieczenie cokołu i podłoża; -odświeżenie i naprawa płaskorzeźby Matki z Dzieciątkiem; -odświeżenie tytułu i roku powstania pomnika oraz umieszczenia w prawym górnym rogu imienia i nazwiska autora; -zaś z lewej strony wazonu na kwiaty oraz obok pomnika zainstalowanie tablicy z historią; -postawienie 2 ławek ogrodowych zabezpieczonych betonem; -postawienie 1dużej, betonowej donicy do kwiatów na podłożu obok pomnika; -usunięcie suchego drzewa obok pomnika. **Uprzejmie proszę o głosowanie !!! Warto w imię wartości!!!**

G. SZACUNKOWY KOSZT PROJEKTU

Proszę podać szacunkowy koszt realizacji projektu, z podziałem na poszczególne elementy składowe:

Realizacja projektu, koszt – 60 tysięcy: -wykonanie robót konserwatorskich mających na celu przywrócenie wartości i dawnego wyglądu zaniedbanemu obiektowi historycznemu **50 tys**, w tym projekt konserwatorski: -odświeżenie fug, kamieni, zabezpieczenie cokołu i podłoża, odświeżenie-i naprawa płaskorzeźby Matki z Dzieciątkiem; tytułu i roku powstania pomnika, odrestaurowanie w prawym górnym rogu nazwy autora; -betonowy wazon na kwiaty + tablica z historią **3 tys**; - 2 ławki zabezpieczone betonem **5 tys**.; -1 duża, betonowa donica do kwiatów na podłożu **oraz usunięcie suchego, suchego drzewa.**

H. ZAŁĄCZNIKI

☞ Lista poparcia dla projektu (obowiązkowe)

☞ Oświadczenie podmiotu zewnętrznego o współpracy, (patrz §13 ust.4 pkt 4 Regulaminu) *

☞ Mapy**

☞ Zdjęcia**

☞ Inne (np. dodatkowe ekspertyzy, rekomendacje, analizy prawne)**

Linki o historii:

<https://toruntour.pl/5169/pomnik-dzieci-polskie-matce-polski-torun>

<https://www.turystyka.torun.pl/art/1165/pomnik-dzieci-polskie-matce-polski.html>

<http://potoruniu.blogspot.com/2016/05/pomnik-dzieci-polskie-matce-polski.html>

-

* Jeśli realizacja wymaga współpracy z podmiotem zewnętrznym

**Informacja nieobowiązkowa

I. OŚWIADCZENIA

1. Dla wnioskodawców, którzy w momencie składania wniosku ukończyli 18. rok życia

Oświadczam, że:

- 1) W dniu złożenia wniosku do Budżetu obywatelskiego w Toruniu mam ukończone 18 lat;
- 2) Dane podane w formularzu wniosku są prawdziwe i aktualne;
- 3) Zapoznałem/am się i akceptuję Regulamin budżetu obywatelskiego w Toruniu;
- 4) Zapoznałem/am się z klauzulą informacyjną dotyczącą przetwarzania danych osobowych w procedurze Budżetu obywatelskiego w Toruniu, znajdującą się na ostatniej stronie formularza wniosku;
- 5) Ponoszę odpowiedzialność prawną za dane i informacje zamieszczone w formularzu wniosku.

Toruń,

Data: 16.05.2024 r.

---

2. Dla rodzica / opiekuna prawnego osoby małoletniej składającej projekt, która w momencie składania wniosku nie ukończyła 18. roku życia

Oświadczam, że:

- 1) Jestem rodzicem / opiekunem prawnym osoby składającej niniejszy projekt w ramach Budżetu obywatelskiego w Toruniu;
- 2) Akceptuję udział mojego dziecka / podopiecznego w procedurze Budżetu obywatelskiego w Toruniu;
- 3) Zapoznałem/am się z treścią projektu składanego przez moje dziecko / podopiecznego;
- 4) Potwierdzam prawdziwość i aktualność danych, które zostały podane w formularzu;
- 5) Zapoznałem/am się z klauzulą informacyjną dotyczącą przetwarzania danych osobowych w procedurze Budżetu obywatelskiego w Toruniu, znajdującą się na ostatniej stronie formularza wniosku;
- 6) Ponoszę odpowiedzialność prawną za wszelkie dane zamieszczone w formularzu wniosku.

Toruń,

Data:

Czytelny podpis składającego wniosek:

Z kronik Szkoły Podstawowej na Wrzosach

W roku 1933 ze składek dziatwy szkół toruńskich, oraz z Wrzosów ufundowano pomnik ku czci Matki Polki, który poświęcono w dniu 25 maja 1933 r. przy współudziale całej dziatwy ww. szkół, oraz przedstawiceli władz szkolnych, administracyjnych i licznych tłumów okolicznej ludności.

Od tego czasu, aż po jesień 1939 roku przy tym pomniku rok rocznie obchodzono Święto Matki, na które schodziła się młodzież wszystkich szkół toruńskich, z Wrzosów i okolicznych wiosek. Kres tych pięknych uroczystości położył najeźdźca germański, który wydał rozkaz zrównania z ziemią pięknej statuy Matki Polki z dzieciątkiem na ręku. Co dalej się stało z pomnikiem opiewa poniższy akt erekcyjny wznowienia pomnika na tym samym miejscu:

„Działo się to w październiku 1939 roku, kiedy na naszą odwiecznie polską ziemię wtargnął najeźdźca germański i już od przeszło miesiąca sprawując swe krwawe rządy postanowił zniszczyć i ten pomnik piękny dziecka polskiego. Mieszkańcy gromady Wrzosy dowiedziawszy się o tym z inicjatywy Ob. Ruszkowskiego Kazimierza ukryli tę oto statwę Matki Polki, burząc na polecenie okupanta jedynie fundamenty.

Obecnie po przeszło 2 latach niepodległego bytu Narodu Polskiego, kiedy to Prezydentem Rzeczypospolitej Polskiej jest Ob. Bolesław Bierut, Marszałkiem Polski Ob. Michał Rola -Żymierski, wojewodą pomorskim Ob. Wojciech Wojewoda, Prezydentem m. Torunia Ob. Władysław Dobrowolski, Inspektorem Szkolnym obwodu toruńskiego Ob. Józef Leja, Starostą powiatowym toruńskim Ob. Zbigniew Gordon, – w dniu 27 kwietnia 1947 roku na walnym zebraniu mieszkańców Osiedla i Wrzosów powołano Komitet Obywatelski Odbudowy pomnika ku czci Matki, którego przewodniczącym wybrano

Ob. Alojzego Malinowskiego, sekretarzem Ob. Stefana Dudzika, kierownika szkoły we Wrzosach, oraz na członków: Ob. Ob. Ciechanowską Władysławę, Zofię Łyduchową, Grzegorza Lichtorskiego. Komitet przy współudziale mieszkańców i dziatwy szkolnej z Wrzosów odbudował ten pomnik na starym fundamencie.

Ponowne poświęcenie pomnika odbyło się w dniu 8 czerwca 1947 roku przez ks. Proboszcza Michała Grabowskiego, przy współudziale władz szkolnych, administracyjnych, mieszkańców Torunia, osiedla, Wrzosów i okolicznych wiosek oraz dziatwy szkolnej ww. miejscowości Toruń – Wrzosy, dn. 8 czerwca 1947 roku”

W czasie nabożeństwa przy pomniku chór szkolny z Wrzosów odśpiewał między innymi pieśniami, – pieśń do M. B. Bogurodzica. Po nabożeństwie dziatwa szkolna złożyła Matce- Polce hołd w postaci wiązanki kwiatów, oraz dar tej ziemi pomorskiej:- bochen czarnego chleba. Do dzieci przemawiał w serdecznych słowach Inspektor Szkolny Ob. Józef Leja, kierownik szkoły Ob. Dudzik Stefan, który zapewnił zebranych, że rok rocznie będzie organizowała szkoła z Wrzosów Święto Matki przy tym pomniku jako wznowienie tradycji przedwojennych, oraz że dziatwa szkolna z Wrzosów bierze na siebie obowiązek miłej opieki nad tym pięknym pomnikiem. Po południu tego dnia odbyła się w lesie na polanie zabawa szkolna, na której był obecny Insp. Szk. Ob. J. Leja.

Patrz artykuł POMNIK MATKI NA SKRAJU LASU W BARBARCE <http://antoni-torun.pl/pomnik-matki-na-skraju-lasu-w-barbarce/>

